

## บทที่ ๕

### สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ๓) เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ๔) เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสันผักหวาน จำนวน ๓๗๕ คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป จำนวน ๗ หมู่บ้าน ดังนี้ หมู่ ๑ บ้านสันผักหวานหลวง, หมู่ ๒ บ้านต้นจั่ว, หมู่ ๓ บ้านท่าผา, หมู่ ๔ บ้านป่าตาล, หมู่ ๕ บ้านเบือ, หมู่ ๖ บ้านข้าวเต็ง, หมู่ ๗ บ้านสันผักหวานน้อย ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามลำดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน ตามตารางมาตรฐานว่าด้วยขนาดประชากร และขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Mogan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % หรือมีความคลาดเคลื่อนไม่เกิน ๕ % จำนวนประชากรทั้งหมด จำนวน ๑๒,๗๘๕ คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๗๕ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวในกรณีตัวแปรต้นสองตัวแปร และการทดสอบค่า (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามตัวแปรขึ้นไป และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) ผลการวิจัยสามารถสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

## ๕.๑ สรุปผลการวิจัย

### ๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ๒๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๙๐ อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี จำนวน ๑๐๔ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๗.๗๐ ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน ๑๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๑๐ อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน ๑๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๑๐ รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้จำนวน ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาทมีจำนวน ๒๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๒๐

### ๕.๑.๒ ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัย พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งออกเป็น ๗ ด้าน ได้แก่ ด้านการประชุมกันเป็นนิตย, ด้านการประชุมหรือเลิกประชุมกันด้วยความพร้อมเพียง, ด้านการไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามใจชอบ, ด้านการเคารพนับถือเชื่อฟังผู้ใหญ่ หรือผู้บังคับบัญชา, ด้านการให้เกียรติ คำนึงสิทธิสตรี และเด็ก, ด้านอนุรักษ์โบราณสถาน และส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม และด้านการส่งเสริมปกป้องอันชอบธรรมต่อพระพุทธศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๕ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ดังนี้

๑) ด้านการประชุมกันเป็นนิตย ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๘

๒) ด้านการประชุมหรือเลิกประชุมกันด้วยความพร้อมเพียง ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๖๘

๓) ด้านการไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามใจชอบ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๖๖

๔) ด้านการเคารพนับถือเชื่อฟังผู้ใหญ่ หรือผู้บังคับบัญชา ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๐

๕) ด้านการให้เกียรติ คຸ້ມครองสิทธิสตรี และเด็ก ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๕

๖) ด้านอนุรักษ์โบราณสถาน และส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๔.๑๑

๗) ด้านการส่งเสริมปกป้องอันชอบธรรมต่อพระพุทธศาสนา ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๖๘

#### ๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ เพื่อนำไปทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

**สมมติฐานที่ ๑** ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

**สมมติฐานที่ ๒** ประชาชนที่มีระดับอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ ๐.๐๕

**สมมติฐานที่ ๓** ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ ๐.๐๕

**สมมติฐานที่ ๔** ประชาชนที่มีระดับอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ ๐.๐๕

**สมมติฐานที่ ๕** ประชาชนที่มีระดับรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

#### ๕.๑.๔ สรุป ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหา

ผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดจากแบบสอบถามประชาชนได้เสนอปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาล ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

#### ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ด้านการประชุมกันเป็นนิตย พบว่าทางเทศบาลมีการประชุมบางครั้งเนื้อหาในการประชุม มีน้อย และใช้เวลาในการประชุมแต่ละครั้งมากเกินไปโดยไม่จำเป็นการประชุมในแต่ละครั้ง ทางเทศบาล ไม่มีการบริหารเวลาให้พอดี ทำให้ผู้เข้าร่วมการประชุมมองไม่เห็นความสำคัญการประชุมและ ไม่มีกฎระเบียบทำให้มีผู้เข้าร่วมน้อยการประชุมบางครั้งยังขาดข้อมูลเชิงใจในการประชุม และการประชาสัมพันธ์

ด้านประชุมและเลิกประชุมด้วยความพร้อมเพรียง พบว่าเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน ในการประชุมแต่ละครั้งยังขาดความพร้อมเพรียง และขาดการประสานงานที่ดี เจ้าหน้าที่เทศบาลยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ไม่ใส่ใจในหน้าที่ อ้างอิงเป็นประจำ ผู้เข้าร่วมประชุม มักหาข้ออ้างออกจากสถานที่ประชุมก่อนเวลาอันควรเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม

ด้านการไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามใจชอบ เจ้าหน้าที่ทางเทศบาลตำบลสันผักหวาน พบว่าบางครั้งถูกมองว่าใช้อำนาจโดยเลือกปฏิบัติ หรือมีความลำเอียงเลือกข้างใช้อำนาจไปในทางมิชอบ และประชาชนไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบเกี่ยวกับข้อบัญญัติต่างๆได้ เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านความไม่เข้าใจข้อบัญญัติ หรือระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ

ด้านการให้ความเคารพนับถือเชื่อฟังผู้ใหญ่ หรือผู้บังคับบัญชา พบว่า การบริหารงานของเจ้าหน้าที่เทศบาล ผู้นำมักเอาเวลาราชการ ไปทำประโยชน์ส่วนตน จนขาดความน่าเชื่อถือทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เคารพนับถือเท่าที่ควร ในบางครั้งปัญหาความเคารพนับถือเกิดจากหัวหน้ามีความลำเอียง ในการทำงาน และ การประพฤติตัวของหัวหน้างานไม่ค่อยเหมาะสมในบางเรื่อง

ด้านการให้เกียรติ คำนึงสิทธิสตรี และเด็ก พบว่า เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน บริหารงานโดยไม่ค่อยใส่ใจต่อสตรี และไม่ให้ความสำคัญเพราะสตรีมีจำนวนน้อยที่สนใจเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ความคิดเห็นของสตรี และผู้ที่มีอายุน้อยมักจะไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควร เจ้าหน้าที่ชายบางครั้งทำตัวไม่เหมาะสมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางด้านชู้สาว

ด้านอนุรักษ์โบราณสถาน และส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน ปล่อยโบราณสถานในชุมชนบางแห่งถูกละเลยไม่ใส่ใจดูแลรักษาจนเกิดการรกร้างว่างเปล่าก่อให้เกิดการบุกรุกเป็นที่ดินทำกิน และเป็นที่อยู่อาศัย และโบราณสถานที่สำคัญในชุมชนปรากฏว่าผู้นำบางคนหาผลประโยชน์ โดยให้ชาวบ้านเช่าเป็นที่อยู่อาศัย และผู้นำไม่ค่อยให้ความสำคัญ แก่โบราณสถาน เช่น วัดร้าง โบสถ์เก่าๆ ว่ามีความสำคัญควรค่าแก่การเคารพบูชาอย่างไร

ด้านส่งเสริม ปกป้องอันชอบธรรมต่อพระพุทธศาสนา การบริหารงานของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน ให้การส่งเสริมงบประมาณช่วยเหลืองานทางด้านพระพุทธศาสนา ด้านการซ่อมบำรุง วัด อารามยังมีน้อยเกินไป และการจัดให้มีงานทางด้านพิธีกรรมต่างๆทางพระพุทธศาสนา ยังไม่ค่อยต่อเนื่องเท่าที่ควร และผู้ใหญ่บางคนหาผลประโยชน์จาก วัดวา อาราม

#### **แนวทางแก้ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่**

ด้านการประชุมกันเป็นนิตย พบว่าทางเทศบาล เทศบาลควรมีการปรับปรุงเนื้อหาในการประชุม และบริหารเวลาในการประชุมให้มีความเหมาะสมมากขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้เข้าประชุมมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดบรรยากาศเป็นกันเอง มีการควบคุมบรรยากาศในการประชุมให้มีระเบียบวินัยมีเนื้อหาสาระสร้างแรงจูงใจในการประชุม และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงจริงจัง

ด้านประชุมและเลิกประชุมด้วยความพร้อมเพรียง พบว่า เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน ในการประชุมแต่ละครั้งควรมีมาตรการ หรือระเบียบข้อบังคับเพื่อให้เกิดความพร้อมเพรียงในการเข้าร่วมกิจกรรม หรือการประชุมจัดให้มีกิจกรรมเสริม เช่น ด้านการทำอาหาร, เรื่องสุขภาพ และเรื่องเกษตรพื้นบ้าน เพื่อเพิ่มทักษะความรู้ต่างๆควบคู่ไปด้วย และชี้แจงข้อปัญหาให้ชัดเจน ถึงความจำเป็นที่ต้องขอความร่วมมือในการประชุมแต่ละครั้ง ด้วยข้อมูลที่ตีมีเหตุผล

ด้านการไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามใจชอบ เจ้าหน้าที่ทางเทศบาลตำบลสันผักหวาน ควรให้ความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบข้อบังคับที่ถูกต้องชัดเจนแก่ประชาชน และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องโปร่งใส เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และ จัดเอกสารหรือ ทำหนังสือเกี่ยวกับเทศบัญญัติแจกให้ประชาชนที่สนใจไว้เพื่อศึกษา

ด้านการให้ความเคารพนับถือเชื่อฟังผู้ใหญ่ หรือผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ของเทศบาลต้องใส่ใจในของตนหน้าที่ รับใช้ประชาชน โดยยึดหลักคุณธรรม และมีจริยธรรม ไม่ทำให้เกิดข้อครหา

ขึ้นได้ โดยไม่จำเป็น การบริหารงานต้องมีใจเป็นธรรมไม่เลือกที่รัก มักที่ชังก็จะแก้ปัญหาได้ และ ผู้บังคับบัญชาต้องมีภาวะผู้นำ ประพฤติตนอยู่ในศีล ๕

ด้านการให้เกียรติ คຸ້ມครองสิทธิสตรีและเด็ก เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน ควรให้ความสำคัญ ช่วยส่งเสริมให้สตรีและเด็กเข้าไปร่วมมีบทบาทในกิจกรรมต่างๆ ให้มากขึ้นกว่าเดิม ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่สตรีและผู้ที่มีอายุน้อยเกี่ยวกับความสำคัญในสิทธิหน้าที่ของสตรีและเปิดโอกาสให้สตรีแสดงความคิดเห็นได้โดยไม่มีอคติและผู้บริหารควรคำนึงถึงความเหมาะสมในหน้าที่ละเว้นสิ่งไม่ดีและทำความดี

ด้านอนุรักษ์โบราณสถานและส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน ควรให้ความสำคัญและมีการอนุรักษ์โบราณสถาน เพื่อป้องกันการบุกรุกเป็นที่ทำกินและเป็นที่อยู่อาศัยของคนทั่วไป ผู้นำที่ดีต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ไม่เห็นแก่ได้ ใช้อำนาจโดยมิชอบหาผลประโยชน์จากโบราณสถาน เพื่อให้ชาวบ้านเข้าเป็นที่อยู่อาศัยและต้องประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชน ให้รู้สึกหวงแหนโบราณสถานในชุมชน และควรพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ จัดให้โบราณสถานในชุมชนให้มีการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา, วันอาสาฬหบูชา หรือประเพณีวันสงกรานต์ เป็นต้น

ด้านส่งเสริม ปกป้องอันชอบธรรมต่อพระพุทธศาสนา การบริหารงานของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน ควรจัดงบประมาณให้ความช่วยเหลือทางด้านพระศาสนา ด้านกิจกรรมของพระสงฆ์ ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ให้ความสำคัญทางด้านการส่งเสริมเยาวชน เข้าบวชเรียนธรรมะ ปฏิบัติธรรมในเวลากลาง หรือในช่วงปิดภาคเรียน และเจ้าหน้าที่ให้มีความสำนึกในหน้าที่ไม่สร้างความรำคาญ และสร้างความเดือดร้อนให้แก่ส่วนรวม โดยไม่มุ่งแสวงหาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง

#### **๕.๑.๕ แนวทางการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่**

ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์แนวทางการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดให้แนวทางสรุปว่า

##### **ด้านการประชุมกันเป็นนิตย**

ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางว่า การร่วมมือประสานงานกันเพื่อให้มีการประชุมวางแผนการทำงานกับหลายภาคส่วน ทั้งฝ่ายเทศบาลตำบลสันผักหวาน อันประกอบไปด้วย ฝ่ายบริหาร, ฝ่าย นิติบัญญัติ, ฝ่ายข้าราชการประจำ, ภาคประชาชน, ฝ่ายดูแลพระศาสนาหรือฝ่ายสงฆ์และฝ่ายดูแลความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ให้ดำเนินไปด้วยความราบรื่นเกิดประโยชน์สูงสุด ต่อสังคม ชุมชนท้องถิ่น และประเทศชาติ

### ด้านการประชุมหรือเลิกประชุมอย่างพร้อมเพรียงกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านประชุมหรือเลิกประชุมอย่างพร้อมเพรียงกัน คือ ความสามัคคีในหมู่คณะ ทุกภาคส่วนของสังคม ชุมชน ร่วมมือร่วมใจกันวางแผนการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานนั้นสำเร็จ ลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพจนเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างราบรื่น ด้วยความพร้อมเพรียงกัน

### ด้านการไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามใจชอบ

ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางว่าการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามใจชอบ คือ การบริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องชอบธรรม ยึดหลักของกฎหมายบ้านเมืองที่ได้อยู่แล้วก็เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม เกิดความสงบสุขขึ้นในสังคม ชุมชน และประเทศชาติ เป็นสำคัญ

### ด้านการเคารพนับถือเชื่อฟังผู้ใหญ่ หรือผู้บังคับบัญชา

ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการเคารพนับถือเชื่อฟังผู้ใหญ่ หรือผู้บังคับบัญชา คือ การยึดถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่สืบทอดกันมา เป็นการให้เกียรติต่อผู้ที่ผ่านประสบการณ์มาแล้วมากมายในชีวิต หรือการให้ความเคารพนับถือผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานนั้น เป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะในสายการบังคับบัญชาต้องเป็นไปตามลำดับชั้น เมื่อปฏิบัติตามก็จะทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าในหมู่คณะ

### ด้านการให้เกียรติคุ้มครองสิทธิสตรี และเด็ก

ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการให้เกียรติคุ้มครองสิทธิสตรี และเด็ก คือ การคำนึงถึงความเสมอภาคกันในสังคม การเคารพกันให้เกียรติกันต้องเป็นไปด้วยความเท่าเทียมกันไม่แบ่งชนชั้น ไม่แบ่งเขาแบ่งเรา ไม่แบ่งแยกกัน ไม่ข่มเหงกัน จะทำให้การอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคม ชุมชนท้องถิ่นจะเป็นด้วยความสงบร่มเย็นเป็นสุข

### ด้านการอนุรักษ์โบราณสถาน และส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม

ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านอนุรักษ์โบราณสถาน และส่งเสริมรักษาวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม คือ การทำนุ บำรุง สถานที่สำคัญๆ ในบริเวณชุมชนที่เคยเป็นที่สักการบูชา หรือสถานที่สำคัญในทางพระพุทธศาสนา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนส่งเสริมให้มีพิธีการเคารพสักการะตามธรรมเนียมที่เคยสืบทอดกันมาให้ระลึกถึงคุณงามความดีที่บรรพบุรุษ ท่านได้สร้างไว้ เป็นมรดกตกทอดสืบทอดกันมาให้ดำรงอยู่สืบต่อไป

### ด้านการส่งเสริมปกป้องอันชอบธรรมต่อพระพุทธศาสนา

ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางว่าเจ้าหน้าที่เทศบาลได้มีการส่งเสริมงานทางด้านพระพุทธศาสนาให้มีความมั่นคงยั่งยืนให้การดูแลพระสงฆ์พร้อมทั้งถวายปัจจัยอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เพราะพระสงฆ์เป็นผู้ให้สว่างทางปัญญา และถือได้ว่าพระพุทธศาสนานั้นเป็นรากฐานอันเป็นแหล่งกำเนิดของ ประเพณีและวัฒนธรรมของคนไทยทั้งชาติเป็นศูนย์รวมจิตใจ และ วัด ก็เป็นสถานที่ให้การศึกษาแก่คนไทยตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน การส่งเสริมให้มีพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง และการส่งเสริมให้คนในชุมชนท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบคอยดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนรักษาให้พระพุทธศาสนามีความยั่งยืนสืบต่อไป

### ๕.๑.๖ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลัก อปินิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ด้านการประชุมกันเป็นนิตย พบว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการวางแผนการทำงานร่วมกับ ฝ่ายนิติบัญญัติ และเจ้าหน้าที่ของเทศบาลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีการประชุมเพื่อวางแผนการทำงานรับใช้ประชาชน ด้วยความมุ่งมั่นในการทำงาน มีความสำนึกในหน้าที่ ทั้งในสภาเทศบาล และนอกสถานที่ร่วมกับประชาชน โดยมีการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน และทุกพื้นที่ของเขตเทศบาลตำบลสันผักหวาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาจนสามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องเร่งด่วนต้องรีบทำให้บรรเทาคลี่คลายไปในทางที่ดีอย่างต่อเนื่องไม่ได้ดลละ ดังนั้นการเตรียมความพร้อมวางแผนการทำงาน ด้วยการหมั่นให้มีการประชุมอย่างต่อเนื่องจึงมีความจำเป็นอย่างมาก

ด้านการประชุมหรือเลิกประชุมอย่างพร้อมเพรียงกัน พบว่า ฝ่ายบริหารเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ บริหารงานร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายเตรียมความพร้อมวางแผนการทำงาน ด้วยการหมั่นให้มีการประชุมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำแล้วนั้น ความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความพร้อมเพรียงถือเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความราบรื่น มีการแสดงความคิดเห็นอย่างพร้อมเพรียง มีการประชุมร่วมกันด้วยความพร้อมเพรียง และตั้งใจทำงานด้วยความพร้อมเพรียง เพื่อเป็นแบบอย่างของความสามัคคีให้แก่ประชาชน ในการลงพื้นที่ในชุมชนเปิดให้มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านร่วมกับประชาชน จนกว่าจะเสร็จสิ้นวาระการประชุมด้วยความพร้อมเพรียงเป็นประจำ และเป็นไปด้วยความพร้อมเพรียงสม่ำเสมอ

ด้านการไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามใจชอบ พบว่า เทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ บริหารงานเป็นไปอย่างถูกต้องชอบธรรม ยึดถือกฎระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด ใช้อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ไม่ลุแก่อำนาจ แก่กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ตามใจชอบ และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับข้อบัญญัติต่างๆ ได้อย่างเป็นกันเอง ฝ่ายบริหารทำงานร่วมกับสภาเป็นไปด้วยความชอบธรรม



ตามกฎเกณฑ์กติกาของบ้านเมือง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมขึ้นกับทุกภาคส่วนในชุมชน โดยมีศีลธรรมนำทาง ยึดมั่นในคุณธรรม และมีจริยธรรมเป็นที่ตั้งก่อให้เกิดคุณงามความดีต่อการบริหารงานเพื่อประชาชน และเกิดประโยชน์ของส่วนรวม

ด้านการเคารพนับถือเชื้อพืงผู้ใหญ่ หรือผู้บังคับบัญชา พบว่า เทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ บริหารงาน โดยมีสายการบังคับบัญชาลดหลั่นกันไปตามลำดับชั้น ทำให้ง่ายต่อการสั่งการ และเกิดความรับผิดชอบในหน้าที่ของฝ่ายปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้สั่งการให้เกิดการบริหาร ด้วยมติในที่ประชุมมีความชัดเจนในเนื้อหา และมีความชอบธรรม ผู้ปฏิบัติงานก็เกิดความเป็นธรรมในการทำหน้าที่ นอกจากนี้ธรรมเนียมปฏิบัติที่สืบทอดกันมา คือการให้ความเคารพนับถือผู้มีอาวุโส หรือผู้มีวัยวุฒิอันน่าเลื่อมใสศรัทธา ทั้งภายในและนอกองค์กร ก็เป็นสิ่งที่ทางเจ้าหน้าที่เทศบาลยึดถือปฏิบัติมิได้ขาด พร้อมรับฟังข้อคิดเห็นเมื่อท่านเหล่านั้นกรุณาให้คำชี้แนะ

ด้านการให้เกียรติคุ้มครองสิทธิสตรี และเด็ก พบว่า เจ้าหน้าที่เทศบาลเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการบริหารงาน โดยให้ความเคารพในสิทธิของสตรี และ เด็ก ไม่มีการแบ่งแยกในการทำงานให้ความเสมอภาค ให้อิสระในการทำงานตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายมีการคัดเลือกสตรีและเด็กเพื่อเข้าทำงานตามขั้นตอนของระเบียบข้อบังคับ และเป็นไปตามความรู้ความสามารถ อีกทั้งยังให้การสนับสนุนให้สตรีในชุมชน เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเท่าเทียมกัน และทางเจ้าหน้าที่เทศบาล ได้เข้าไปให้การส่งเสริมสตรีกลุ่มแม่บ้านและกลุ่มต่างๆ อย่างต่อเนื่องในชุมชนในทุกๆกิจกรรม เพราะทุกคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้นมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันทุกประการ

ด้านการอนุรักษ์โบราณสถาน และส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม พบว่า เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีพัฒนาให้โบราณสถาน ที่มีอยู่ในชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทั้งยังมีการอนุรักษ์ให้เป็นแหล่งศึกษาทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ โดยมีಯให้มีการบูรณโบราณสถาน เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์แก่บุคคลใดๆก็ตาม และส่งเสริมให้เกิดประเพณีนิยมพื้นบ้าน เช่น การรดน้ำดำหัวผู้เฒ่าผู้แก่เนื่องในประเพณีวันสงกรานต์ รวมทั้งการละเล่นของพื้นบ้านที่สืบทอดกันมาในอดีต อย่างต่อเนื่องเป็นประจำ สิ่งเหล่านี้แสดงออกถึงการอนุรักษ์โบราณสถาน และส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นให้สืบต่อไป

ด้านการส่งเสริมปกป้อง อันชอบธรรมต่อพระพุทธศาสนา พบว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ให้ความสำคัญต่อพระพุทธศาสนา โดยส่งเสริมงานทางด้านพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง เช่น ส่งเสริมให้เยาวชนเล่าเรียนธรรมะ บวชเรียนภาคฤดูร้อน ในช่วงปิดภาคเรียนของทุกๆ ปี ส่งเสริมให้มีธรรมะสัญจร และสนับสนุนส่งเสริมพิธีกรรมทางด้านพระพุทธศาสนา อย่างต่อเนื่อง เช่น พิธีเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา เป็นต้น และด้านประเพณี เช่น ประเพณีตานก๋วยสลาก ประเพณียี่เป็ง เป็นต้น ซึ่งเป็นประเพณีของท้องถิ่นและของไทยที่สืบทอดต่อกันมา จึงนับได้ว่าเป็นการส่งเสริมปกป้อง อันชอบธรรมต่อพระพุทธศาสนาให้อยู่กับสังคมตลอดไป

## ๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยสามารถที่จะนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

### ๕.๒.๑ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่โดยภาพรวม

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=๓.๘๕$ ) แสดงให้เห็นว่าเทศบาลตำบลสันผักหวาน มีการบริหารงาน โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้กับการบริหาร โดยหลักอปริหานิยธรรมเป็นหลักธรรมไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อมเป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว ช่วยให้การบริหารงานทั้งภายในและภายนอกองค์กรเกิดความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ และเกิดความสามัคคีในการบริหารงานจนเกิดความเจริญก้าวหน้าในการบริหารงานทุกๆ ด้านพร้อมๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ประยงค์ พรมมา** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น” ผลการศึกษาพบว่า<sup>๑</sup> พนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X}=๔.๕๖$ ) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าพนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านการเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา, ด้านการให้เกียรติ และคุ้มครองสิทธิสตรี ด้านการส่งเสริม และรักษาวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม, ด้านการอารักขาคุ่มครองปกป้องอันชอบ, ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม, ด้านการประชุมกันเนื่องนิตย์ และด้านการไม่บัญญัติหรือไม่ลุ่มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลวิจัยได้ ดังนี้

---

<sup>๑</sup>ประยงค์ พรมมา, “การบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๕๕.

**๑. ด้านหมั่นประชุมกันเป็นนิตย** จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านหมั่นประชุมกันเป็นนิตย อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}=3.78$ ) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการวางแผนการทำงานร่วมกับ ฝ่ายนิติบัญญัติ และเจ้าหน้าที่ของเทศบาลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีการประชุมเพื่อวางแผนการทำงานรับใช้ประชาชน ด้วยความมุ่งมั่นในการทำงาน มีความสำนึกในหน้าที่ ทั้งในสภาเทศบาล และนอกสถานที่ร่วมกับประชาชน โดยมีการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน และทุกพื้นที่ของเขตเทศบาลตำบลสันผักหวาน เพื่อให้เกิดการพัฒนา จนสามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องเร่งด่วนต้องรีบทำให้บรรเทาคลี่คลายไปในทางที่ดีอย่างต่อเนื่องไม่ได้ดลละ ดังนั้นการเตรียมความพร้อมวางแผนการทำงาน ด้วยการหมั่นให้มีการประชุมอย่างต่อเนื่องจึงมีความจำเป็นอย่างมากซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของ **ณรงค์ ปะมาละ** นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลสันผักหวาน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ทางเทศบาลตำบลสันผักหวาน ได้มีการจัดตารางวางแผนการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน ของฝ่ายบริหาร ร่วมกับฝ่ายนิติบัญญัติอย่างต่อเนื่องประจำ และประชุมติดตามผลการดำเนินงานเมื่อปฏิบัติงานเสร็จทุกครั้ง โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการทำงาน<sup>๒</sup> ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระคณพศ กิตติสาโร (ประกอบเสียง)** ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า<sup>๓</sup> พนักงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางกรวยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=3.85$ ) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางกรวย มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน

**๒. ด้านการประชุมหรือเลิกประชุมอย่างพร้อมเพรียงกัน** จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการประชุมหรือเลิกประชุมอย่างพร้อมเพรียงกัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}=3.68$ ) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ทางฝ่ายบริหารของเทศบาลตำบล

<sup>๒</sup>สัมภาษณ์ นายณรงค์ ปะมาละ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่, วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘.

<sup>๓</sup>พระคณพศ กิตติสาโร (ประกอบเสียง), “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๕๐.

สันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการบริหารงานร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายเตรียมความพร้อมวางแผนการทำงาน ด้วยการหมั่นให้มีการประชุมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำแล้วนั้น ความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความพร้อมเพรียง ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของ **นายธีรศักดิ์ ชัดสงคราม** รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลสันผักหวาน ได้ให้สัมภาษณ์ว่าการร่วมมือกันประชุมวางแผนการทำงานด้วยความพร้อมเพรียง พร้อมใจกันทำภารกิจและเลิกประชุมกันด้วยความพร้อมเพรียงหลังจากมีการลงมติเห็นชอบในที่ประชุม โดยยึดถือกฎระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัดเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามัคคีซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีที่งามและ ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วยดีจนเสร็จสิ้นภารกิจด้วยความพร้อมเพรียงกัน<sup>๕</sup> ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กิจจา โพแดน** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}=3.32$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมด้านดำเนินการ และการมีส่วนร่วมด้านติดตาม และประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง<sup>๕</sup>

**๓. ด้านการไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามใจชอบ** จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามใจชอบโดยรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}=3.66$ ) ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า เทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ บริหารงานเป็นไปอย่างถูกต้องชอบธรรม ยึดถือกฎระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด ใช้อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานตามที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่ลุแก่อำนาจ แก่กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆตามใจชอบ และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปศึกษา หาความรู้เกี่ยวกับข้อบัญญัติต่างๆ ได้อย่างเป็นกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของ **นายบุญยืน วงศ์ฝัน** ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เจ้าหน้าที่เทศบาลมีการบริหารงานโดยยึดหลักของกฎหมาย คำนึงถึงถูกต้องชอบธรรม ไม่ลุแก่อำนาจ

<sup>๕</sup>สัมภาษณ์ ธีรศักดิ์ ชัดสงคราม, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่, วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘.

<sup>๕</sup>กิจจา โพแดน, “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๖๖.

แก้กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆตามใจชอบ<sup>๖</sup> สอดคล้องกับงานวิจัยของ **เสนอ อศวม้นตา** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี” พบว่า ระดับความคิดเห็นในการนำหลักอปริหานิยธรรม ด้านขนบธรรมเนียมที่ดั่งงามขององค์กรที่ยังปฏิบัติได้อยู่ นั้น ควรรักษาไว้และไม่บัญญัติหรือล้มเลิกกฎเกณฑ์ระเบียบกติกาของสังคมตามความพอใจของตนโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=๓.๙๑$ )<sup>๗</sup>

**๔. ด้านการเคารพนับถือเชื่อฟังผู้ใหญ่ หรือผู้บังคับบัญชา** จากการศึกษา พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการเคารพนับถือเชื่อฟังผู้ใหญ่ หรือผู้บังคับบัญชา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}=๓.๗๐$ ) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ บริหารงานโดยมีสายการบังคับบัญชาลดหลั่นกันไปตามลำดับชั้น ทำให้ง่ายต่อการสั่งการ และเกิดความรับผิดชอบในหน้าที่ของฝ่ายปฏิบัติงานอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของ **คำปิ่น ภูณามณี** สมาชิกสภาเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความถูกต้องชอบธรรม และมีการสั่งการบังคับบัญชาตามสายการปฏิบัติงานให้ปฏิบัติงานเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามมติในที่ประชุมทุกฝ่ายต้องให้ความเคารพนับถือผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ซึ่งถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ<sup>๘</sup> สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สำเนา เกาศรี** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตามหลักอปริหานิยธรรม ๗ ของกลุ่มโรงเรียนวังทองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ (การบริหารการศึกษา)” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า<sup>๙</sup> การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตามหลักอปริหานิยธรรม ๗ ของกลุ่มโรงเรียนวังทองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านมีความเคารพนับถือ

<sup>๖</sup>สัมภาษณ์ นายบุญยืน วงศ์ผืน, ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่, วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

<sup>๗</sup>เสนอ อศวม้นตา, “รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี”, **พุทธศาสตร์คุณวิบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๖๐.

<sup>๘</sup>สัมภาษณ์ คำปิ่น ภูณามณี, สมาชิกสภาเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่, วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

<sup>๙</sup>สำเนา เกาศรี, “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตามหลักอปริหานิยธรรม ๗ ของกลุ่มโรงเรียนวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ (การบริหารการศึกษา)”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๕๗.

ต่อผู้บังคับบัญชา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=4.43$ ) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกข้อ

**๕. ด้านการให้เกียรติคุ้มครองสิทธิสตรี และเด็ก** จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการให้เกียรติคุ้มครองสิทธิสตรี และเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}=4.35$ ) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเจ้าหน้าที่เทศบาลเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการบริหารงาน โดยให้ความสำคัญในสิทธิของสตรี และเด็ก ไม่มีการแบ่งแยกในการทำงานให้ความเสมอภาค ให้อิสระในการทำงานตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของ นายวัน มีสติ สารวัตรกำนันตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ทางเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การส่งเสริมให้สตรี และเด็กเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลายอันเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้เป็นอย่างดี<sup>๑๐</sup> สอดคล้อง กับ พิศสมัย หมกทอง<sup>๑๑</sup> ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร” ด้านหลักนิติธรรม จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเห็นด้วยทุกข้อแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสำนักงานเขตบางกอกน้อย ให้ความสำคัญในการบริหารงานซึ่งเน้นความเป็นธรรมตามระเบียบ ข้อกฎหมายของทางราชการ เพื่อปลูกฝังให้บุคลากรของสำนักงาน เขตบางกอกน้อย เคารพกฎระเบียบและกฎหมาย

**๖. ด้านการอนุรักษ์โบราณสถาน และส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม** จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารงานในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการอนุรักษ์โบราณสถานและส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}=4.11$ ) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการพัฒนาให้โบราณสถาน ที่มีอยู่ในชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทั้งยังได้มีการอนุรักษ์ให้เป็นแหล่งศึกษาทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ และส่งเสริมให้เกิดประเพณีนิยมต่างๆของพื้นบ้าน

<sup>๑๐</sup>สัมภาษณ์ นายวัน มีสติ, สารวัตรกำนันตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่, วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๘.

<sup>๑๑</sup>พิศสมัย หมกทอง, “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๕๑.

ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของ **พระครูอุดมกิตยาร** เจ้าคณะตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีเมตตาให้สัมภาษณ์ว่า เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง ให้ความร่วมมือกับทางพระสงฆ์มีการส่งเสริม ทำนุ บำรุง วัด อาราม รวมทั้งให้การสนับสนุนกิจกรรม และส่งเสริมให้มีพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ส่งเสริมรักษาวินัยธรรมประเพณีขึ้นอย่างต่อเนื่อง<sup>๑๒</sup> สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูใบฎีกาสมอน สุทธิโก (อยู่อ่อน)**<sup>๑๓</sup> ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ประเพณีมอญ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” จากผลศึกษาวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=4.18$ ) เมื่อพิจารณาด้านขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ประเพณีมอญ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ประเพณีมอญ อำเภอพระประแดงจังหวัดสมุทรปราการ ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากทุกข้อ และ ด้านศาสนาและความเชื่อ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์ ต่อการอนุรักษ์ประเพณีมอญ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านศาสนาและความเชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ประเพณีมอญ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านศาสนา และความเชื่อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

**๗. ด้านการส่งเสริมปกป้อง อันชอบธรรมต่อพระพุทธศาสนา** จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการส่งเสริมปกป้อง อันชอบธรรมต่อพระพุทธศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}=3.68$ ) ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่าการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ให้ความสำคัญต่อพระพุทธศาสนา โดยส่งเสริมงานทางด้านพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง เช่น ส่งเสริมให้เยาวชนเล่าเรียนธรรมะ บวชเรียนภาคฤดูร้อน ส่งเสริมให้มีธรรมะสัญจร และสนับสนุนส่งเสริมพิธีกรรมทางด้านพระพุทธศาสนา อย่าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของ **พิชัย พงษ์ธี** กำนันตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ให้สัมภาษณ์ว่า เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน จะคอยประสานงานร่วมมือกับทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในชุมชน ส่งเสริมให้เยาวชนเล่าเรียนธรรมะ

<sup>๑๒</sup>สัมภาษณ์ พระครูอุดมกิตยาร, เจ้าคณะตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่, วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๙.

<sup>๑๓</sup>พระครูใบฎีกาสมอน สุทธิโก (อยู่อ่อน), “บทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ประเพณีมอญ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๕๘.

บวชเรียนภาคฤดูร้อน ส่งเสริมให้มีธรรมะสัญจร สนับสนุนส่งเสริมพิธีกรรมทางด้านพระพุทธศาสนา เช่น พิธีเวียนเทียนในวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา ประเพณีตานก๋วยสลาก ประเพณียี่เป็ง ประเพณีปีใหม่เมือง และส่งเสริมให้ทำบุญตักบาตรถวายปัจจัยสี่แด่พระสงฆ์เป็นประจำ เป็นการส่งเสริมปกป้อง อันชอบธรรมต่อพระพุทธศาสนา ของเจ้าหน้าที่ซึ่งร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน<sup>๑๔</sup> ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสิงห์แก้ว วชิรธมโม<sup>๑๕</sup> ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้สูงอายุในการส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลเหล่ายาว อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน” จากผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า ด้านบทบาทของผู้สูงอายุในการส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา คือ การอุปถัมภ์พระสงฆ์มากที่สุด เช่น การถวายภัตตาหารเป็นประจำ สิ่งของอุปโภค ภัตตาหาร ยารักษาโรค และสร้างเสนาสนะสถาน ด้านการชักชวนคนเข้าวัดอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เนื่องในวันสำคัญๆ เช่น วันมาฆบูชา วิสาขบูชา เป็นต้น และประเพณีท้องถิ่นต่างๆ เช่น ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น รองลงมาได้แก่ การจัดบรรยายธรรมะมีวัดเป็นศูนย์กลาง โดยร่วมกับพระสงฆ์ เช่น จัดอบรมธรรมะวันอาทิตย์ และการประชาสัมพันธ์ในวันสำคัญต่างๆ ด้านสนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พบว่า อยู่ในระดับน้อย เช่น การจัดทำ CD ธรรมะ การเทศน์ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชน การเขียนบทความทางหนังสือพิมพ์ และการแสดงปาฐกถาธรรมในสถานที่ราชการ สถานศึกษาหรือหน่วยงานต่างๆ และด้านการปกป้องพระพุทธศาสนา พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการทำนุบำรุงศาสนาอย่างมีเหตุผล รองลงมา คือ การปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง และการศึกษาหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาเข้าใจอย่างถูกต้องแท้จริง

#### ๕.๒.๒ การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่

ผลจากการศึกษาเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า เพศ และรายได้ มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ

<sup>๑๔</sup> สัมภาษณ์ พิชัย พงษ์ธิ, กำนันตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่, วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๘.

<sup>๑๕</sup> พระครูสิงห์แก้ว วชิรธมโม, “บทบาทของผู้สูงอายุในการส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลเหล่ายาวอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน”, *พุทธศาสนตรุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๕๙.



ระดับการศึกษา และ อาชีพ ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ได้ดังนี้

๑) ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน ไม่ยอมรับสมมติฐาน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิพนธ์ โอภาซี<sup>๑๖</sup> ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ห้วยถั่วเหนือ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์” ผลวิจัยพบว่า บุคคลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยถั่วเหนือ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๒) ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๒๓ ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิศสมัย หมกทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร” ผลวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันต่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้<sup>๑๗</sup>

๓) ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๓๙ ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระมหาเอกมร ฐิตปญโญ (คงตางาม)<sup>๑๘</sup> ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมขององค์การ

<sup>๑๖</sup> นิพนธ์ โอภาซี, “การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ห้วยถั่วเหนือ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๕๑.

<sup>๑๗</sup> พิศสมัย หมกทอง, “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร”, หน้า ๕๑.

<sup>๑๘</sup> พระมหาเอกมร ฐิตปญโญ (คงตางาม), “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๕๒.

บริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔) ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัย พระมหาเอกมร ฐิตปัญโญ (คงตางาม)<sup>๑๙</sup> ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕) ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระครูใบฎีกาสมอน สุทธิโก (อยู่อ่อน)<sup>๒๐</sup> ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ประเพณีมอญ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ประเพณีมอญ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตาม เพศ สถานภาพ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพและรายได้ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

### ๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

#### ๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาหลักการบริหารนิยธรรมอย่างจริงจังในองค์กร เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่

๒. เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน ควรนำหลักการบริหารนิยธรรมไปบูรณาการร่วมกับการกำหนดนโยบายการวางแผนการพัฒนาภายในชุมชน ท้องถิ่น

<sup>๑๙</sup> พระมหาเอกมร ฐิตปัญโญ (คงตางาม), “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี”, หน้า, ๕๒.

<sup>๒๐</sup> พระครูใบฎีกาสมอน สุทธิโก (อยู่อ่อน), “บทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ประเพณีมอญ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ”, หน้า, ๕๘.

๓. ควรนำหลักอภินิหารธรรมไปบูรณาการร่วมกับแนวคิด ทฤษฎีด้านต่างๆเกี่ยวกับการบริหารงานภายในองค์กร เพื่อให้เจ้าหน้าที่เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ

๔. ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้มีการศึกษาถึงหลักอภินิหารธรรมทั้ง ๗ ด้าน อย่างแท้จริง

๕. เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันผักหวาน ควรกำหนดแผนการดำเนินงานด้านส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ประชาชน โดยมีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น หลักอิทธิบาทธรรม ๔ ประการ และ หลักพรหมวิหาร ๔ เป็นต้น

#### ๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑. เจ้าหน้าที่เทศบาล ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการประชุมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำเพื่อวางแผนการทำงาน โดยนำเอาหลักอภินิหารธรรมไปปฏิบัติใช้ให้เกิดประโยชน์ และเห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

๒. เจ้าหน้าที่เทศบาล ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีมาตรการที่ดี เพื่อจะทำให้การประชุมวางแผนการทำงานเป็นไปโดยราบรื่น และเกิดความสามัคคีร่วมมือกันด้วยความพร้อมเพรียงกันเป็นหมู่คณะ

๓. เจ้าหน้าที่เทศบาล ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับปฏิบัติงาน โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน หรือละเมิดกฎเกณฑ์ต่างๆ จากตำแหน่งหน้าที่การงาน

๔. ผู้บริหารเทศบาล ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ควรให้ความสำคัญต่อผู้ใต้บังคับบัญชา โดยให้ความเสมอภาคต่อผู้ร่วมงานไม่ลำเอียงไม่เลือกที่รัก มักที่ชัง ในการสั่งการ

๕. เจ้าหน้าที่เทศบาล ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ควรส่งเสริมให้สตรี และเด็ก ที่มีความรู้ความสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยผ่านการคัดสรรตามความรู้ความสามารถ ได้อย่างเสมอภาค

๖. เจ้าหน้าที่เทศบาล ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ควรให้ความสำคัญต่อโบราณสถานอย่างจริงจัง พัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และส่งเสริมวัฒนธรรมเป็นการอนุรักษ์ไว้และเป็นที่สักการบูชาของท้องถิ่น

๗. เจ้าหน้าที่เทศบาล ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรม และพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้ประชาชนเห็นคุณค่าของประเพณี และวัฒนธรรม ซึ่งนับวันจะสูญหายไปจากสังคม ชุมชน ท้องถิ่น และจะทำให้เกิดความสมัครสมานสามัคคีขึ้นได้

### ๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

๑. ควรทำการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาที่ได้รับเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงาน

๒. ควรทำการศึกษาถึงผลที่ได้รับเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงาน

๓. ควรทำการศึกษาโดยนำหลักพุทธธรรมอื่นๆ เช่น หลักอิทธิบาทธรรม ๔ ประการ และหลักพรหมวิหาร ๔ ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเทศบาล